

28.2.2017

EDUSKUNNAN SIVISTYSVALIOKUNNALLE

Kopioisto ry:n asiantuntijalausunto

Valtioneuvoston kirjelmästä (U 61/2016 vp) eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetyksiin ja televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähetyksiin sovellettavien tekijänoikeuden ja lähioikeuksien käyttämisestä koskevien sääntöjen vahvistamisesta (asetus TV- ja radio-ohjelmien verkkolähetyksistä)

+ + +

Kiitämme tilaisuudesta lausua asiassa.

Kopioisto kannattaa yllä mainitussa U-kirjeessä ilmaistua valtioneuvoston kantaa, että

- ehdotus satelliitti- ja kaapelidirektiivi päivittämisestä kattamaan televisio- ja radiotoimialan uudet toimintatavat on hyvä
- asetusehdotuksessa esitetyn edelleen lähettämisen käsitteen osalta on tärkeää huomioida sivistysvaliokunnan mietinnössä (SiVM 27/2014) esitetty kanta, jonka mukaan tarkoituksena ei ole mahdollistaa lähettäjäyrittäjien ja teleyrityksen välistä sopimista siten, että teleyrityksen toiminta olisi jotain muuta kuin edelleen lähettämistä ja että edelleen lähettämistä arvioitaessa ratkaisevaa on toiminnan oikeudellinen luonne itsessään.
- asiasta tulisi ensisijaisesti säätää direktiivillä. Muutoin tulee huolehtia, että säilytetään kansallinen liikkumavara jottei asetusehdotuksen mukainen järjestely häiritse jo toimivia kansallisia ratkaisuja. Satelliitti- ja kaapelidirektiiviin perustuva tekijänoikeudellinen yhteishallinnointi on Suomessa toteutettu sopimuslisenssijärjestelmän puitteissa

Muita huomioita

- Alkuperämaaperiaatetta ei tulisi laajentaa tietoverkkoihin, kuten asetusehdotuksessa esitetään

Yksityiskohtaiset perustelut

Edelleen lähettäminen

- Satelliitti- ja kaapelidirektiivin mukainen malli, jossa tv-lähetyksen edelleen lähettäjä on voinut hankkia kattavan luvan oman jäsenvaltionsa yhteisvalvontajärjestöstä, on ollut toimiva tapa varmistaa rajat ylittävien tv-lähetysten kaapeleitse tapahtuva edelleen lähettäminen toisessa jäsenvaltiossa siten, että oikeudenhaltijat ovat saaneet tästä käytöstä korvauksen. Vastaava tapa on toimiva ratkaisu lisensoida toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevien tv-lähetysten edelleen lähettäminen myös nyt asetusehdotuksessa esitetyillä tekniikoilla.
→ Kopiosto pitää asetusehdotuksessa esitettyä edelleen lähettämisen lisensointia kollektiivihallinnoinnin kautta onnistuneena ja kannatettavana.
- Suomen edelleen lähettämiseen liittyvä tekijänoikeuslainsäädäntö on jo tällä hetkellä teknologianeutraali. Näin ollen laajennus ei muuttaisi käytännössä vallitsevaa tilannetta Suomessa. Kopiosto lisensoi edelleen lähettämistä kaapeli-, iptv- ja maanpäällisissä verkoissa sekä myös internetin kautta tapahtuvaa edelleen lähettämistä (ns. OTT).
- Satelliitti- ja kaapelidirektiivin mukainen edelleen lähettämisen lisensointimalli olisi syytä nyt asetusehdotuksella ulottaa koskemaan myös avoimen internetin välityksellä rajatulle vastaanottajajoukolle tapahtuvaa edelleen lähettämistä (ns. OTT).
- Koska kyse on satelliitti- ja kaapelidirektiivin jatkeesta ja modernisoinnista, olisi Kopioston mielestä tavoitteet saavutettavissa myös direktiivillä nyt esitetyn asetuksen sijaan. Kopiosto yhtyy kirjelmässä esitettyyn kantaan, jonka mukaan valittu sääntelyväline, suoraan sovellettava asetus, saattaa aiheuttaa joitakin ongelmia suhteessa olemassa olevaan lainsäädäntöön. Satelliitti- ja kaapelidirektiivi jättää tietyiltä osin kansallista liikkumavaraa. Tätä liikkumavaraa on käytetty Suomen lainsäädännössä.
→ Kopiosto yhtyy kirjelmässä esitettyyn valtioneuvoston kantaan siitä, että asiasta tulisi ensisijaisesti säätää direktiivillä.
- On huomattava, että niin satelliitti- ja kaapelidirektiivi kuin asetusehdotus koskevat ainoastaan toisessa jäsenvaltiosta peräisin olevien tv-lähetysten edelleen lähettämistä toisessa jäsenvaltiossa. Kopiosto toteaa, että direktiivi ja asetusehdotus eivät miltään osin koske kotimaisten tv-lähetysten edelleen lähettämistä kotimaassa. Tähän liittyen Suomen

tekijänoikeuslakiin on 1.6.2015 palautettu komission virallisen huomautuksen seurauksena tekijöiden korvausoikeus siirtovelvoitteen alaisen edelleen lähettämisen osalta.

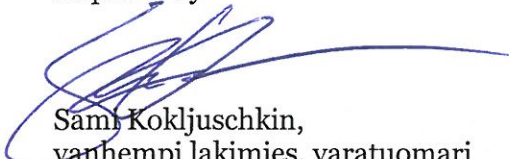
- Pakollinen kollektiivihallinnointi toisesta maasta peräisin olevien tv-lähetysten edelleen lähettämisen lisensoimiseen on sekä oikeudenhaltijoiden että käyttäjien kannalta myönteinen ja kannatettava. Käyttäjät saavat tällä tavalla turvan kolmansien osapuolten vaatimuksilta. Kollektiivihallinnoinnilla voidaan varmistaa se, että oikeudenhaltijat tosiasiaassa saavat korvauksia heidän teostensa/esitystensä edelleen lähettämisestä toisessa jäsenvaltiossa.
- Teknologianeutraalisuus edelleen lähettämisen suhteen tuo samaa palvelua tarjoavat operaattorit tasavertaisen kohtelun piiriin. Tämä on omiaan lisäämään Eurooppalaisen tv-sisällön saatavuutta toisissa jäsenvaltioissa ja hyödyttää siten operaattoreita, lähettäjäyhtiöitä, oikeudenhaltijoita ja EU-kansalaisia.

Alkuperämaaperiaate

- Kopiosto ei kannata alkuperämaaperiaatteen laajennusta asetusehdotuksessa esitetyllä tavalla, koska alkuperämaaperiaatteen laajentaminen saattaisi johtaa tilanteeseen, jossa
    - oikeuksia hankittaisiin sellaisissa alkuperämaissa, joissa oikeuksien suoja olisi heikoin ja joissa niistä maksettaisiin perusteetta alhaisempia hintoja verrattaessa niiden maiden hintatasoon, joissa teoksia tulnaisiin käyttämään (*ns. race to the bottom -ilmiö*).
    - lähettäjäyhtiöiden jo tällä hetkellä erittäin vahvaa neuvotteluasemaa suhteessa muihin oikeudenhaltijoihin perusteettomasti vahvistettaisiin. Kopiosto toteaa, että lähettäjäyhtiö voi jo tälläkin hetkellä hankkia oikeudet lähettää av-tuotantoja haluamiinsa EU-maihin.
    - av-tuotantoyhtiöt joutuisivat hankkimaan tekijöiltä Euroopan kattavat oikeudet vaikka tuotantoyhtiön ei olisi tarkoitus toimia näin laajalla alueella.
- Kopiosto ei kannata alkuperämaaperiaatteen laajennusta asetusehdotuksessa esitetyllä tavalla.

Helsingissä, helmikuun 28. päivänä 2017
Kopioisto ry

Sami Kokljuschkin,
vanhempi lakimies, varatuomari

Kopioisto ry on tekijöitä, esittäviä taiteilijoita ja kustantajia edustava tekijänoikeusjärjestö. Kopioisto edustaa erillisillä valtakirjoilla yli 50.000 kotimaista oikeudenomistajaa sekä vastavuoroisuussopimuksien perusteella ulkomaisia oikeudenomistajia. Kopioisto edistää ja valvoo tekijänoikeuslainsäädännön tarkoittamien oikeuksien haltijoiden yhteistä etua oikeuksien käyttöä koskevissa asioissa. Kopioiston tehtäviin kuuluu muun muassa myöntää käyttölupia valokopiointiin, teosten digitaaliseen kopiointiin ja välittämiseen oppilaitoksissa ja tieteellisessä tutkimuksessa, opetustallennukseen sekä radio- ja televisio-ohjelmien edelleen lähettämiseen kaapeliverkossa ja yhteisantennijärjestelmissä.

Lisätietoja: Sami Kokljuschkin, 040 513 1602 ja sami.kokljuschkin@kopiosto.fi, Valtteri Niiranen, 0400 245 008 ja valtteri.niiranen@kopiosto.fi